

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

IX. De officio subdiaconi in Missa Pontificali celebrante Episcopo loci proprio & ordinario in sua sede Episcopali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

14. Cum Episcopus redit ad Altare ipse à sinistris ipsius incedit, atque in Altari omnia peragit sicut in præcedenti titulo traditum est.

TITVLVS IX.

De officio subdiaconi in Missa Pontificali celebrante Episcopo loci proprio & ordinario in sua sede Episcopali.

1. **S**ubdiaconus eodem loco, modo, & tempore quo Diaconus, qui & ipse de numero Canonicorum esse debet, comitari debet Episcopum ad Ecclesiam procedentem, & accipiet sua paramenta, quæ eadem ferè sunt, quæ superius Diacono conueniunt, excepta stola, & accipiet super albam Tunicellam, quæ habet manicas strictiores & longiores Dalmatica Diaconi.

2. Cum Episcopus incipit legere Psalmos *Quam dilecta &c.* affert illi de Credentia caligas & sandalia, quæ portat cum debitis reuerentiis ambabus manibus super bacili velo tecta, & adiuantibus scutiferis Episcopi induit, detractis prius calceis ordinariis eius, primò tibiam & dextrum pedem Episcopi, mox sinistram genuflexus.

3. Quibus peractis, suo tempore adiunat à parte sua Diaconum, dum Episcopum induit, cum opus erit, quia præcipuè id Diaconus operatur.

4. Episcopo parato capit manipulum suum & non prius & procedit ad Altare immediatè ante Diaconum librum Euangeliorum clausum ante pectus portans, cui inclusus erit manipulus Episcopi.

5. Episcopo facienti Confessionem, ipse parat

retro stans post Diaconum Euangelij responder simul cum presbytero assistente, & Diacono, atque interim deponit prædictum librum in manibus cæremoniarum prope se genuflexi, & cum Episcopus dixerit *Indulgentiam absolutionem &c.* ipse manipulum ex libro acceptum à latere osculatur, & Episcopo osculandum porrigit, mox osculata manu illius imponit sinistro eius brachio.

6. Facta confessione ascendit cum Episcopo ad Altare per partem Euangelii & eidem adiuuante Presbytero assistente, porrigit dictum librum Euangeliorum apertum, ubi est principium Euangelii illius Missæ osculandum, mox tradens dictum librum cæremoniarum aut alteri.

7. Dum Episcopus incensat Altare assistit à sinistris ipsius, & transiens ante medium Altaris semper inclinatur, post thurificationem vero Altaris accedit ad cornu Epistolæ, ubi stat à sinistris Diaconi dum ipse Episcopum thurificat.

8. Deinde procedente Episcopo ad sedem suam Episcopalem ipse remanet apud scabellum suum paratum cum Diacono, ubi cum eo stat, vel sedet prout tempus requirit, dicens cum Diacono tempore suo *Kyrie eleison & Gloria in excelsis. stando, sicut etiam iurgit dum Episcopus dicit Orationes.*

9. Circa finem orationis ultimæ accipit de manu Cæremoniarum librum Epistolarum, & factis reuerentiis Episcopo & Altari, comitante Cæremoniarum in loco consueto, cantat Epistolam, quæ completa cum debitis reuerentiis, accedens ad Episcopum profundè inclinatus librum super eius genibus ponit, & eius manum super librum positam osculatur, & accepta ab eo benedictione, redit ad Altare, ubi expectat tempus eundi ad Euangelium stans vel sedens, prout alii,

10. Ad

10. Ad Euangelium immediatè ante Diaconum procedit manibus iunctis, & illi cantanti Euangelium, librum solito more ambabus manibus tenet ante pectus apertum; stans immobilis.

11. Finito Euangelio, tenens adhuc librum apertum nulla prorsus facta reuerentia, illum offert osculandum Episcopo in loco ubi est principium Euangelii, quo osculato, & clauso libro, parum retrahit se & inclinatur se profundè Episcopo & redit ad locum suum, ubi stat, aut sedet ad symbolum ut Diaconus, illudque dicit cum eo, & dum ipse Diaconus defert bursam corporali-um ad Altare, ipse stat nudo capite donec redierit.

12. Postquam Episcopus lauit manus post offertorium, ipse accedit ad credentiam, & extenso sibi, adiuuantibus Acolythis circa humeros velo longo, quo calix & alia cooperiebantur, ita ut à latere dextro longius pendeat, & acceptum calicem de more defert ad cornu Epistolæ, eo tempore, quo Episcopus illuc peruenerit, & alia peragit ut in missa communi, dicens tamen Episcopo *Benedicite Pater Reuerendissime*, dum offert aliquam benedicendam.

13. Post oblationem panis & vini ab Episcopo factam, accipit de manu Diaconi patenam quam veli extremitate, iuuante Cæremoniario contegit, eamque eleuatam sustinet in loco suo usque ad *Pater noster*, ubi etiam incensatur, id est in plano retro post Episcopum, quasi in medio Diaconorum assistentium, nec mouet se, nisi ad eleuationem sacratissimi sacramenti genuflectit; quo eleuato statim surgit.

14. Cum Episcopus dicit *Et dimitte nobis &c.* cum debitis reuerentiis accedit ad Altare, ubi tradit patenam Diacono, & ipse deposito velo redit

redit ad locum suum, & si Diaconus stare debeat ad librum, ipse supplet à dextris Episcopi pro Diacono discooperiendo calicem vinum purificationis infundendo & abluionem digitorum in Calicem.

15. Deinde tergit Calicem de more, dum Episcopus lauat manus, & eum ad credentiam reportat, mox redit ad Episcopum, & ad benedictionem Episcopalem genuflectit.

16. Finita Missa comitatur Episcopum eum præcedendo sine libro ad sedem suam, ibiq; adiuvat Diaconum in exuendo Episcopum.

17. Quæ fortè hic desiderantur, poterunt intelligi ex his quæ de officio subdiaconi in tertia parte dicta sunt.

TITVLVS X.

De officio subdiaconi in Missa solemni celebrante Episcopo in Faldistorio.

1. **S**ubdiaconus ministraturus Episcopo celebranti in faldistorio ritus præcedenti titulo præscriptos adhibet omnes omnino, mutatis tantum sequentibus.

2. Recedente Episcopo post primam thurificationem Altaris ad faldistorium suum ipse non remanet apud Altare sed sequitur eum ad faldistorium, ibique stans post eum legit suo tempore cum eo *Kyrie eleison, Gloria in excelsis, & Credo*, & quando sedendum est, sedebit post illum à sinistris Presbyteri Assistentis, & si Episcopus vtatur Gremiali ipse semper tradit & aufert Gremiale, nisi vbi necessitas aliud suadeat.

2. Post